

Üniversite Öğrencilerine İlişkin Yurt Dışı Kariyer Niyeti Ölçeğinin Geliştirilmesi

Onur Mutlu YAŞAR

İzmir Demokrasi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi

<https://orcid.org/0000-0001-7598-3927>

Murat TURÇUT

Sinop Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi

<https://orcid.org/0000-0002-4050-6482>

Caner ÖZGEN

Eskişehir Teknik Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi

<https://orcid.org/0000-0002-5083-026X>

Oğuz GÜRKAN

Yozgat Bozok Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi

<https://orcid.org/0000-0001-5886-4758>

Özet

Yurtdışı kariyer süreçleri özellikle küreselleşmenin de artmasıyla birlikte birçok birey için artık bir seçenek haline almıştır. Bireylerin yurt dışı kariyer motivasyonu için birden çok itici ve çekici faktörden bahsetmek mümkündür. Özellikle üniversite öğrencileri ve yeni mezun bireyler, ekonomik ve sosyal faktörler nedeniyle yurtdışında çalışmaya ilgi duymakta, yurtdışında çalışarak daha iyi bir gelire, daha iyi çalışma koşullarına ve daha yüksek yaşam standartlarına sahip olabileceklerini düşünmektedirler. Bu noktadan hareketle özellikle genç bireylerin yurt dışı kariyer niyetlerinin arttığı ifade edilebilir. Bu bağlamda araştırmanın amacı Türkiye Cumhuriyeti üniversitelerinde spor kapsamlı eğitim alan öğrencilerin yurt dışı kariyer niyetlerine ilişkin geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı geliştirmektir. İlgili literatürden yola çıkarak sağlam teorik altyapıya sahip Yurt Dışı Kariyer Niyeti (YDKN) ölçeğini geliştirmek için Churchill'in (1979) ölçek geliştirme basamakları sürecinden yararlanılmıştır. Literatür taramasının ardından yurt dışı kariyer niyeti olduğunu ifade eden 11 öğrenci ile derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Yurt dışı kariyer niyeti fenomeninin yapılarını tespit edebilmek amacıyla açımlayıcı faktör analizi (AFA) uygulanmıştır. Yapılan analizler neticesinde ortaya çıkan yapının istatistiksel olarak doğrulanabilmesi amacıyla doğrulayıcı faktör analiz (DFA) den yararlanılmıştır. Verilerin analizi sonucunda 4 boyutlu 11 ifadeli nihai model DFA ile test edilmiş ve model ile veri arasında mükemmel uyumun olduğu analiz sonucunda ortaya konulan değerlerin literatürde ifade edilen referans değerlerin üzerinde olması ile kanıtlanmıştır ($X^2: 89,249$, $X^2/df:2,41$, GFI: ,94, AGFI:90, CFI: ,97, TLI:96, IFI: ,97, RMSEA: ,076). Analizler neticesinde araştırma kapsamında geliştirilen YDKN ölçeğinin geçerlik ve güvenilirliği istatistiksel olarak kanıtlanmıştır. Sonuç olarak üniversite öğrencilerine yönelik yurt dışı kariyer niyetini ölçek için tasarlanan, Yurt Dışı Kariyer Niyeti isimli ölçme aracı geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Üniversite, öğrenci, kariyer, niyet, yurtdışı

Development of the International Career Intention Scale for University Students

Abstract

Nowadays, pursuing a career overseas has become a viable choice for numerous individuals. The motivation for individuals to pursue careers abroad is influenced by a combination of various push and pull factors. University students and recent graduates, particularly, express a strong inclination towards seeking employment opportunities abroad, driven by economic and social considerations. They believe that working overseas offers the potential for higher income, improved working conditions, and an elevated standard of living. The objective of this research is to create a scale that is both valid and reliable in measuring the career intentions of students who are studying sports at universities in the Republic of Turkey. The international career intention scale was developed using Churchill's (1979) scale development steps, which are supported by relevant literature and provide a strong theoretical foundation. Following the completion of the literature review, a series of comprehensive interviews were carried out with 11 students who explicitly stated their desire to pursue a career overseas. Explanatory factor analysis (EFA) was utilized to ascertain the underlying structures of the International Career Intention Scale phenomenon. Confirmatory factor analysis (CFA) was employed to statistically validate the structure that emerged from the analyses. After analyzing the data, a final model with 4 dimensions and 11 expressions was tested using DFA. The results of the analysis showed that the values obtained indicate a perfect fit between the model and the data. These values, which include χ^2 : 89.249, χ^2/df : 2.41, GFI: .94, AGFI: .90, CFI: .97, TLI: .96, IFI: .97, and RMSEA: .076, are higher than the reference values found in the literature. The statistical analysis has confirmed the validity and reliability of the YDKN scale developed for this research.

Key Words: University, student, career, intention, abroad

SUMMARY

Introduction and Aim

Throughout human history, epidemics, wars, economic crises, and similar adverse circumstances have resulted in countries and societies facing challenges (Shuib et al., 2020). The phenomenon of individuals relocating to developed nations as a result of improved living standards, educational prospects, and lucrative employment opportunities has been facilitated by globalization, thereby influencing their career decisions overseas. With the rise of globalization, pursuing a career overseas has become a viable choice for numerous individuals. Multiple push and pull factors can be discussed when considering individuals' motivation for pursuing a career abroad. University students and recent graduates are particularly inclined to seek employment opportunities abroad, driven by economic and social considerations. They believe that working overseas can offer them improved financial prospects, better working conditions, and a higher standard of living.

Despite the potential risks associated with career processes in foreign countries, there are several motivational factors that can lead to population displacement. These include economic factors, social and psychological factors, political factors, wars, and natural disasters, (Andresen et al., 2015; Linder, 2019; Hung and Yen, 2020; Gül, 2020).

Several countries with elevated levels of welfare and living standards have successfully enticed skilled workers to immigrate to their nations through the implementation of immigration policies since the mid-20th century. As a result, these countries have undergone accelerated development processes. Thus, individuals who are personally developed and highly skilled have a strong inclination to migrate to developed countries in order to pursue their careers. The objective of this research is to create a scale that is both valid and reliable in measuring the intentions of students who receive comprehensive sports education at the Universities of the Republic of Turkey regarding their careers abroad.

Material & Method

Based on the relevant literature, Churchill's (1979) scale development steps were used to develop a career abroad intention (FCCP) scale with a solid theoretical background. In this regard, the literature on the relevant field was examined in depth. Following an extensive literature review, in-depth interviews were held with 11 students who expressed their intention to pursue a career abroad. Item production was carried out with the qualitative data obtained here. Explanatory factor analysis (EFA) was applied to determine the structures of the YDKN phenomenon. Confirmatory factor analysis (CFA) was used to statistically verify the structure that emerged as a result of the analyzes (Hair et al., 2019). Finally, some analyzes recommended in the literature were carried out for the validity and reliability of the measurement tool and the final measurement tool was reached.

Item generation

As a result of an extensive literature review and in-depth interviews regarding the research phenomenon, the main topics of motivation, awareness, support and self-confidence were reached. In this context, in order to carry out the pilot research, an initial list was created by presenting 4 dimensions and 32 statements thought to measure these dimensions. The questions in the initial list were arranged by two academicians working in the field of sports sciences, evaluating them in the context of various criteria (uncertainty, incomprehension or complex) (Podsakoff et al., 2012).

Scale purification

Exploratory Factor Analysis (EFA)

The 32-statement measurement tool created within the scope of the research was presented to the opinions of 247 sports science students who had a career intention abroad. Convenience sampling

method was used to create the pilot study sample. Hair et al., (2019) stated that EFA should be used to determine the structural pattern of the phenomenon to be measured. In this context, the data obtained within the scope of the pilot study were analyzed by applying EFA (Churchill, 1979). Before the EFA results, the Bartlett test of Sphericity and Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) were applied and it was revealed that the research data were suitable for the EFA test (Hair et al., 2014). Within the scope of EFA, the Principal components method was used to determine the factor structure, and the varimax method was used to interpret the factor structures (Tabachnick and Fidell, 2013).

Confirmatory Factor Analysis (CFA)

After determining the structural pattern of the scale, confirmatory factor analysis was applied to verify the relevant structure. Before proceeding with the CFA process, kurtosis and skewness values were checked to determine whether the data met the assumption of normality (Tabachnick and Fidell, 2013). George and Mallery (2010) stated that the relevant values being between +2 and -2 can be considered as a reference for the normal distribution of the data. As a result of the analyzes carried out in this direction, it was determined that all dimensions were within the reference value ranges. After ensuring normal distribution, the research model was analyzed within the scope of CFA. As a result of the analyses, a total of 21 expressions were excluded from the model because they were related to different structures and reduced the measurement model coefficient. In this context, the 4-dimensional, 11-expression final model was tested with DFA and the perfect fit between the model and the data was proven by the fact that the values revealed as a result of the analysis were above the reference values stated in the literature (Çokluk et al., 2016) (χ^2 : 89.249, χ^2/df :2.41, GFI: .94, AGFI: 90 ,CFI: .97, TLI: .96, IFI: .97, RMSEA: .076).

Result and Discussion

Convergent validity of many expressions included in the model was ensured by having AVE values higher than 0.5. For the validity of the research structures, the Construct Reliability (CR) values of all structures were analyzed separately and proved to be over 70. As a result of all the analyzes performed so far, the validity and reliability of the YDKN scale developed within the scope of the research has been statistically proven.

1. GİRİŞ

İnsanlık tarihi boyunca yaşanan salgın, savaş, ekonomik kriz ve bunun gibi olumsuz durumlar ülkelerin ve dolayısıyla toplumların güçlükler yaşamalarına neden olmuştur (Shuibu ve ark., 2020). İnsanların, yaşam standartları, eğitim fırsatları ve yüksek ücretli işler nedeniyle gelişmiş ülkelere göç etme süreci, küreselleşme ile birlikte kolaylaşmış ve insanların kariyer tercihlerini yurt dışına yönlendirme konusunda etkilemiştir. Ülkemizde kurulan birçok üniversite ile genç bireylerin üniversiteye gitme oranı artmış buna rağmen gençlerin üniversite sonrası iş bulma problemleri ortaya çıkmıştır. Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre 2023 II. Çeyrek Genç nüfusta mevsim etkisinden arındırılmış işsizlik oranı %16,5 olarak tespit edilmiştir (data.tuik.gov.tr, 2023).

Yurtdışı kariyer süreçleri birçok birey için artık bir seçenek halini almıştır. Bireylerin yurt dışı kariyer motivasyonu, birden çok itici ve çekici faktörden kaynaklanmaktadır. Özellikle üniversite öğrencileri ve yeni mezun bireyler, ekonomik ve sosyal faktörler nedeniyle yurtdışında çalışmaya ilgi duymakta, bu sayede yurtdışında çalışarak daha iyi bir gelire, daha iyi çalışma koşullarına ve daha yüksek yaşam standartlarına sahip olabileceklerini düşünmektedirler (Brett ve Stroh, 1995; Friberg, 2012; Indarwati ve ark., 2020). Özellikle kalifiye çalışanların "Batı" ülkelerine göç süreci, gelişmemiş veya gelişmekte olan ülkeler için önemli bir problem olarak görülmektedir. Yurtdışı kariyer süreçlerinin riskli yönleri bulursa da bireylerin yurtdışına göç konusunda temel motivasyonları şu şekilde ifade edilir (Andresen ve ark., 2015; Linder, 2019; Hung ve Yen, 2020; Gül, 2020);

- Ekonomik Nedenler
- Sosyal Psikolojik Nedenler
- Siyasal Nedenler
- Savaşlar
- Doğa Olayları

Refah Düzeyi ve yaşam standartları yüksek olan birçok ülke, 20. Yy.'ın ortalarından itibaren ortaya koyduğu göçmen politikaları ile nitelikli çalışanları ülkelerine çekmeyi başarmış ve ülkelerine ivme kazandıracak gelişim süreçleri yaşamışlardır. Bu anlamda kişisel olarak kendini geliştirmiş, nitelikli bireylerin yurtdışına göçme ve kariyerlerini gelişmiş ülkelerde sürdürme istekleri karşılık bulabilmektedir. Bu bağlamda araştırmanın amacı Türkiye Cumhuriyeti Üniversitelerinde spor kapsamlı eğitim alan öğrencilerin yurt dışı kariyer niyetlerine ilişkin geçerli ve güvenilir bir ölçek geliştirmektir.

2. MATERYAL & METOT

İlgili literatürden yola çıkarak sağlam teorik altyapıya sahip yurt dışı kariyer niyeti (YDKN) ölçeği geliştirmek için Churchill'in (1979) ölçek geliştirme basamaklarından yararlanılmıştır. Bu doğrultuda ilgili alana yönelik olarak literatür derinlemesine incelenmiştir. Yapılan geniş kapsamlı literatür taramasının ardından yurt dışı kariyer niyeti olduğunu ifade eden 11 öğrenci ile derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Buradan elde edilen nitel veriler ile madde üretimi gerçekleştirilmiştir. YDKN fenomeninin yapılarını tespit edebilmek amacıyla açıklayıcı faktör analizi (AFA) uygulanmıştır. Yapılan analizler neticesinde ortaya çıkan yapının istatistiksel olarak doğrulanabilmesi amacıyla doğrulayıcı faktör analiz (DFA) den yararlanılmıştır (Hair ve ark., 2019). Son olarak ölçme aracının geçerlilik ve güvenilirliği için literatürde önerilen birtakım analizler gerçekleştirilmiş ve nihai ölçme aracına ulaşılmıştır.

3. BULGULAR

Kavramsal Etki Alanı Belirtimi

Geliştirilen ölçme araçlarının kavramsal alanlarının doğru tespit edilmesi oldukça önemlidir (Churchill, 1979). Araştırma fenomenine yönelik olarak gelişen literatür kapsamlı şekilde incelenmiştir. Churchill, (1979) ölçme aracının geliştirilmesinde ilk adımın nitel yöntemlerden yararlanılması olarak göstermiştir. Bu bağlamda bu araştırma kapsamında yurt dışı kariyer niyeti olan 11 spor bilimleri öğrencisi ile derinlemesine görüşmeler yapmıştır. Derinlemesine görüşmelerin gerçekleştirilebilmesi için McCracken (1988) tarafından ortaya koyulan yaklaşımdan yararlanılmıştır. Bu bağlamda yapılan geniş kapsamlı literatür taramasından yola çıkarak bir görüşme formu oluşturulmuştur. Görüşme formu içerisinde yer alan soruların hazırlanabilmesi için geniş kapsamlı literatür taraması ve kariyer kapsamında alan uzmanı olarak değerlendirilen akademisyenlerin görüşlerinden yararlanılmıştır. Derinlemesine görüşmeler içerisinde, katılımcıların araştırmacının kontrolünde yönlendirilmesi araştırma konusunun en önemli yönlerine olanak sağlamaktadır (Silverman 2011). Burada amaç araştırma fenomeni ile sosyal gerçeklik arasında ilişki kurulmasıdır. Bu bilgiler doğrultusunda yapılan derinlemesine görüşmelerde katılımcıların derinlemesine görüşmeleri araştırmacının kontrolünde yönlendirmesine müsaade edilmiştir. Silverman, (2011) araştırmacının derinlemesine görüşmelerde, katılımcıların ifade ettikleri fikirlerden yargılayıcı veya yönlendiricilikten kaçınılması gerektiğini ifade etmiştir. Bu bağlamda yapılan görüşmelerde araştırmacı tarafsız bir tutum sergilemiş ve verilen cevapları yargılamaktan uzak durmuştur.

Yapılan derinlemesine görüşmelerden elde edilen veriler nitel araştırmalarda sıklıkla kullanılan betimsel analiz tekniği ile analiz edilerek araştırma fenomeni bağlamında çeşitli başlıklara (Motivasyon,

Farkındalık, Destek, Özgüven) ayrılmıştır. Bu başlıklar araştırma yapıları olarak ele alınmış ve ilgili başlıklara yönelik madde havuzu oluşturulması rehber olarak kullanılmıştır.

Maddelerin Oluşturulması

Araştırma fenomenine yönelik olarak yapılan geniş kapsamlı literatür taraması ve derinlemesine görüşmeler neticesinde motivasyon, farkındalık, destek ve özgüven ana başlıklarına ulaşılmıştır. Bu bağlamda pilot araştırmanın gerçekleştirilebilmesi için 4 boyut ve bu boyutları ölçtüğü düşünülen 32 ifade ortaya konularak bir başlangıç listesi oluşturulmuştur. Başlangıç listesinde yer alan sorular spor bilimleri alanında çalışan iki akademisyen tarafından çeşitli kriterler (belirsizlik, anlaşılmayan veya karmaşık) bağlamında değerlendirilerek düzenlenmiştir (Podsakoff ve ark., 2012).

Açıklayıcı Faktör Analizi

Araştırma kapsamın oluşturulan 32 ifadeli ölçme aracı yurt dışı kariyer niyeti olan 247 spor bilimleri öğrencisinin görüşlerine sunulmuştur. Pilot çalışma örnekleminin oluşturulmasında kolayda örnekleme yönteminden yararlanılmıştır. Ölçülmek istenilen fenomenin yapısal örüntüsünün tespit edilmesinde Hair vd., (2019) AFA kullanılması gerektiğini ifade etmiştir. Bu bağlamda pilot çalışma kapsamında elde edilen veriler AFA uygulanarak analiz edilmiştir (Churchill, 1979). AFA sonuçlarından önce Bartlett test of Sphericity ile Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) uygulanmış ve araştırma verilerinin AFA testi yapılmasına uygun olduğu ortaya konuşmuştur (Hair ve ark., 2014). AFA kapsamında faktör yapısının belirlenmesi için Principal components, faktör yapılarının yorumlanması için ise varimax yönteminden yararlanılmıştır (Tabachnick ve Fidell, 2013). Buraya kadar ifade edilen analizler çerçevesinde Eigenvalue değeri 1'in üzerinde toplam 5 boyutun altında maddelerin faktör yükü aldığı tespit edilmiştir. Faktör yükünün belirlenmesi için 0.60 cut-off point olarak kullanılmıştır (Bagozzi ve Yi, 1988). İfade edilen faktör yükünün altında kalan maddeler ölçme aracından çıkarılması ile 4 boyutlu 19 maddeli yapı elde edilmiştir. Sosyal bilimler alanında yapılan araştırmalar için Hair vd. (2014) açıklanan varyans değerinin %60'ın üzerinde olması gerektiği önermiştir. Araştırma kapsamında ortaya konulan 4 boyutlu 19 maddeli yapının toplam varyansın %79'nu oluşturduğu görülmüştür (Tablo-1).

Tablo 1. Alt boyut kapsamında açıklanan varyans tablosu

Item	1 Eigenvalues % of Variance (52,62)	2 Eigenvalues % of Variance (7,98)	3 Eigenvalues % of Variance (5,32)	4 Eigenvalues % of Variance (13,35)
1	,740			
2	,875			
3	,871			
4	,892			
5	,868			
6	,860			
7	,815			
8		,755		
9		,819		
10		,655		
13			,717	
15			,761	
19			,669	
20			,678	
27				,866
28				,708
29				,772
31				,879
32				,869

Extraction method: principal component analysis; Rotation method: varimax with Kaiser normalization

Yapılan AFA neticesinde konulan yapıda var olan bütün boyutların güvenilirlik düzeyleri Cronbah alpha kat sayıları bağlamında incelenmiş ve hepsinin literatürde ifade edilen 0,7 sınır değerinin üzerinde olduğu görülmüştür.

Doğrulayıcı Faktör Analizi

YDKN ölçeğinin yapısal örüntüsünün belirlenmesinin ardından, ilgili yapının doğrulanması için doğrulayıcı faktör analizi uygulanmıştır. DFA işlemine geçmeden önce verilerin normallik varsayımını sağlayıp sağlamadığını tespit etmek için basıklık ve çarpıklık değerleri kontrol edilmiştir (Tabachnick ve Fidell, 2013). George ve Mallery, (2010) ilgili değerlerin +2 ve -2 aralığında olmasının verilerin normal dağılması için referans olarak kabul edilebileceğini söylemişlerdir. Bu doğrultuda yapılan analizler neticesinde bütün boyutların referans değer aralıklarında olduğu tespit edilmiştir.

Normal dağılımın sağlanmasının ardından araştırma modeli DFA kapsamında analiz edilmiştir. Yapılan analizler neticesinde toplam 21 ifade farklı yapılar ile ilişki olduğu ve ölçüm modeli katsayısını düşürdükleri için model kapsamında atılmıştır. Bu bağlamda 4 boyutlu 11 ifadeli nihai model DFA ile test edilmiş ve model ile veri arasında mükemmel uyumun olduğu analiz sonucunda ortaya konulan değerlerin literatürde ifade edilen referans değerlerinin (Çokluk ve ark., 2016) üzerinde olması ile kanıtlanmıştır (X^2 : 89,249, X^2/df :2,41, GFI: ,94, AGFI:90 ,CFI: ,97, TLI:,96, IFI: ,97, RMSEA: ,076).

Tablo 2. Alt boyutların faktör yükleri

	Faktör Yüğü
Motivasyon (AVE: ,84; CR: 94)	
Yurt dışında çalışma fırsatı kariyerim için önemli bir şanstır.	,94
Yurt dışında çalışırsam hayallerimi gerçekleştirebilirim.	,95
Yurt dışında çalışırsam istediğim kariyeri elde edebilirim.	,86
Farkındalık (AVE: ,74; CR: 85)	
Yurt dışında iş bağlantıları yapmaya çalışıyorum.	,94
Yurt dışındaki istihdam süreçlerini takip ediyorum.	,86
Destek (AVE: ,90; CR: 94)	
Yurt dışı kariyerim için güvendiğim insanlar beni destekleyecektir.	,89
Ülkem Yurt dışında kariyer yapmam sürecinde gerekli kolaylıkları sağlayacaktır.	,83
Özgüven (AVE: ,61; CR: 86)	
Yurt dışında hangi ülkede başarılı olma ihtimalimin yüksek olacağını biliyorum.	,78
Yurt dışındaki ülkelerde ki yaşam koşullarını biliyorum.	,80
Yurt dışındaki kariyerimde iletişim problemi yaşamam.	,77
Yurt dışındaki kariyerimde yeni bir başlangıç yapmak kolay olacaktır.	,78

Model kapsamına alınan birçok ifadenin convergent geçerlilik AVE değerlerinin 0,5 yüksek olması ile sağlanmıştır. Araştırma yapılarının geçerliliği için bütün yapıların Construct Reliability (CR) değerleri ayrı ayrı analiz edilmiş ,70'in üzerinde olduğu kanıtlanmıştır. Buraya kadar yapılan bütün analizler neticesinde araştırma kapsamında geliştirilen YDKN ölçeğinin geçerlik ve güvenilirliği istatistiksel olarak kanıtlanmıştır.

4. TARTIŞMA

Spor bilimleri alanında eğitim almakta olan üniversite öğrencilerinin yurtdışı kariyer niyetlerinin ölçülmesi hem ilgili öğrencilerin yurtdışına çıkış isteklerinin tespit edilmesi konusunda önemli bulunmaktadır. Araştırma içerisinde spor eğitimi alan üniversite öğrencilerinin yurtdışı kariyer niyetlerine ilişkin kullanılabilir geçerli ve güvenilir bir ölçek geliştirilmesi amaçlanmıştır.

Anderson ve Lawton (2015) tarafından ortaya konulan "Yurt Dışında Çalışma Motivasyonuna Yönelik Bir Enstrüman Geliştirilmesi" adlı çalışmada açık uçlu sorular ile veri toplama süreci gerçekleştirilmiştir ve 53 ifade ortaya çıkmıştır. İlerleyen süreçte 53 soruluk soru havuzu 120 öğrenciye uygulanmıştır. Daha sonra elde edilen veriler sonucunda 53 soruluk havuzdan 16 soru çıkartılmış ve 37 soruluk bir ölçek ortaya çıkmış ve elde edilen veriler doğrultusunda ikinci bir açıklayıcı faktör analizi yapılmış ve son olarak dört boyuttan oluşan 23 soruluk bir ölçek geliştirilmiştir. Bu bağlamda Anderson ve Lawton tarafından yapılan ölçek geliştirme çalışması ile bu araştırma arasında ikinci bir açıklayıcı faktör analizi yapılması kapsamında farklılık olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra iki araştırma arasında açık uçlu soru ile soru havuzunun oluşturulması ve sürecin ilerlemesi bağlamında benzerlik olduğu görülmektedir. Aresi ve ark. (2018) tarafından ortaya konulan "Avrupa Kredi Hareketliliği Öğrencileri Arasında Yurtdışında Eğitim için Çok Boyutlu Motivasyonlar Ölçeğinin (MMSAS) Geliştirilmesi ve Onaylanması" isimli araştırma 6 aşamada gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında birinci ila beşinci aşamalar arası, bir literatür taraması ve ilk madde havuzunu (N=100) oluşturan bir pilot nitel çalışma ve ardından alandaki 5 uzman tarafından içerik yeterliliklerinin değerlendirilmesini süreçleri uygulandı. Bu uygulamalar sonucunda toplam 61 soruluk bir havuz oluşmuş ve bu soru havuzu 357 öğrenciye uygulanmış ve yapılan analizler sonucunda 41 maddeden oluşan 9 faktörlü bir ölçek ortaya çıkmıştır. Bu anlamda Aresi ve arkadaşları tarafından yapılan ölçek geliştirme çalışması ile yapı geçerliği kapsamında benzerli olduğu soru sayısı ve boyut kapsamı bağlamında ise farklılıklar olduğu görülmektedir. Başbay ve Kağın (2011) tarafından ortaya konulan "Çokkültürlü Yeterlik Algıları Ölçeği: Bir Ölçek Geliştirme Çalışması" isimli çalışmada katılımcıların

çok kültürlü yeterlik algılarının belirlenebilmesi amaçlanmıştır. Araştırma içerisinde oluşturulan form ilk olarak alanında uzman görüşü sürecinden geçirilmiş ve elde edilen sonuçlar kapsamında belirlenen 47 madde toplam 309 öğretim elemanına uygulanarak veriler üzerinden açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Yapılan analizler sonucunda 3 boyuttan oluşan toplam 41 maddelik bir geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı ortaya çıkmıştır. Başbay ve Kağnıcı tarafından yapılan ölçek geliştirme çalışması ile bu araştırma arasında ölçe aracı geliştirme süreci bakımında benzerlikler olduğu görülmektedir. Güvendir ve ark. (2020) tarafından yapılan “Yurt Dışı Eğitim ve İkinci Dil Öz-Yeterlik İnançları Ölçeği” isimli araştırma içerisinde ilk olarak önceden belirlenen soru havuzuna ilişkin uzman görüşü alınmış ve daha sonra toplam 453 üniversite öğrencisine ölçek uygulanmıştır ve verilerin açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. Araştırmanın diğer sürecinde ise toplam 154 katılımcıdan elde edilen veriler ile doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Bu anlamda Güvendir ve arkadaşları tarafından yapılan araştırma ile yapılan bu araştırma arasında doğrulayıcı faktör analizinin yapılması sürecinde farklı yöntemler kullanıldığı görülmektedir.

Sonuç olarak spor bilimleri alanında eğitim alan üniversite öğrencilerinin yurt dışı kariyer niyetlerinin belirlenmesi yönelik geçerli ve güvenilir bir ölçme amacı geliştirilmiştir. Ölçme aracının geliştirilmesi ülkemizin nitelikli çalışanlara ihtiyacı göz önünde bulundurulduğunda üniversite öğrencisi gençlerin yurt dışı kariyer niyetine ilişkin verilerin elde edilmesi ve elde edilen verilere yönelik politikalar geliştirilmesi kapsamında önemli bulunmaktadır.

5. SINIRLIKLAR VE ÖNERİLER

Araştırmanın sınırlılıkları arasında yalnızca bir üniversite kapsamında spor eğitimi alan öğrencilerin araştırmaya dahil edilmesi gösterilebilir. İleyleyen araştırmalarda farklı üniversitelerde spor kapsamlı eğitim alan öğrencilerin verileri kapsamında araştırmalar yapılabilir. Bunun yanı sıra Ülkemizdeki nitelikli iş gücünün elde tutulması ve bu kapsamda politikaların hayata geçirilmesi önerilmektedir.

Yazar Katkıları

Yazarlar çalışmaya eşit derecede katkı sağlamışlardır.

Etik Beyan

Araştırmanın Etik Kurul izni Yozgat Bozok Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulu Başkanlığından alınmıştır.

Çıkar Çatışması

Makalenin yazarları arasında, çalışma kapsamında herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması bulunmamaktadır.

KAYNAKÇA

- Anderson, P. H., & Lawton, L. (2015). The MSA: An instrument for measuring motivation to study abroad. *Frontiers: The Interdisciplinary Journal of Study Abroad*, 26(1), 53-67.
- Andresen, M., Biemann, T., & Pattie, M. W. (2015). What makes them move abroad? Reviewing and exploring differences between self-initiated and assigned expatriation. *The International Journal of Human Resource Management*, 26, 932-947.
- Aresi, G., Alfieri, S., Lanz, M., Marta, E., & Moore, S. (2018). Development and validation of a multidimensional motivations to study abroad scale (MMSAS) among European credit mobility students. *International Journal of Intercultural Relations*, 63, 128-134.
- Bagozzi, R. P., & Yi, Y. (1988). On the evaluation of structural equation models. *Journal of the Academy of Marketing Science*, 16, 74-94.

- Başbay, A., & Kağnıcı, D. Y. (2011). Çokkültürlü yeterlik alguları ölçeği: Bir ölçek geliştirme çalışması. *Eğitim ve Bilim*, 36(161).
- Brett, J. M., & Stroh, L. K. (1995). Willingness to relocate internationally. *Human Resource Management*, 34(3), 405-424.
- Churchill Jr, G. A. (1979). A paradigm for developing better measures of marketing constructs. *Journal of Marketing Research*, 16(1), 64-73.
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G., & Büyüköztürk, Ş. (2016). *Sosyal bilimler için çok değişkenli SPSS ve Lisrel uygulamaları* (4. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Friberg, J. H. (2012). The stages of migration. From going abroad to settling down: Post-accession Polish migrant workers in Norway. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 38(10), 1589-1605.
- George, D., & Mallery, P. (2010). *SPSS for Windows step by step: A simple guide and reference, 17.0 update*. Allyn & Bacon.
- Gül, S. (2020). Mutluluk ve uluslararası göç: Genel bir bakış. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 15(1), 371-387. <https://doi.org/10.17153/oguiibf.481191>
- Güvendir, E., Acar Güvendir, M., & DüNDAR, S. (2020). Yurt dışı eğitim ve ikinci dil öz-yeterlik inançları ölçeği. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 16(2), 215-230. <https://doi.org/10.17244/eku.756445>
- Hair, J. F., Babin, B. J., Anderson, R. E., & Black, W. C. (2019). *Multivariate data analysis* (8th ed.). England: Pearson Prentice,
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2014) *Multivariate data analysis* (7th Ed.). Upper Saddle Rive: Pearson Education.
- Hung, N. T., & Yen, K. L. (2020). The role of motivation and career planning in students' decision-making process for studying abroad: A mixed-methods study. *Revista Argentina de Clinica Psicológica*, 29(4), 252-265.
- İndarwati, R., Triasari, L., & Suarilah, I. (2020). The analysis of factors associated with diploma of nursing students' interest for working abroad. *Eurasia J Biosci*, 14, 1657-1661.
- Linder, C. (2019). Expatriates' motivations for going abroad: The role of organisational embeddedness for career satisfaction and job effort. *Employee Relations*, 41(3), 552-570. <https://doi.org/10.1108/ER-11-2017-0284>
- McCracken, G. (1988). *The long interview* (Vol. 13). Newbury Park, California: Sage.
- Podsakoff, P. M., MacKenzie, S. B., & Podsakoff, N. P. (2012). Sources of method bias in social science research and recommendations on how to control it. *Annual Review of Psychology*, 63, 539-569.
- Shuib, A., Karakiraz, A., & Çitçi, U. S. (2020). Uluslararası kariyer niyetinde sosyal sermaye ve özyeterlik etkisi. *Yorum Yönetim Yöntem Uluslararası Yönetim Ekonomi ve Felsefe Dergisi*, 8(1), 51-64.
- Silverman, D. (2011). *Interpreting qualitative data, a guide to the principles of qualitative research*. London: Sage.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics* (7th ed.). Pearson Education. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=%C4%B0%C5%9Fg%C3%BCc%C3%BC%C4%B0statistikleri-Kas%C4%B1m-2023-49378&dil=1>

Makale Geliş : 22.01.2024

Makale Kabul : 23.04.2024

EKLER

	Üniversite Öğrencilerine Yönelik Yurt Dışı Kariyer Niyeti Ölçeği (YDKN)	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
Motivasyon	1. Yurt dışında çalışma fırsatı kariyerim için önemli bir şanstır.					
	2. Yurt dışında çalışırsam hayallerimi gerçekleştirebilirim.					
	3. Yurt dışında çalışırsam istediğim kariyeri elde edebilirim.					
Farkındalık	4. Yurt dışında iş bağlantıları yapmaya çalışıyorum.					
	5. Yurt dışındaki istihdam süreçlerini takip ediyorum.					
Destek	6. Yurt dışı kariyerim için güvendiğim insanlar beni destekleyecektir.					
	7. Ülkem Yurt dışında kariyer yapmam sürecinde gerekli kolaylıkları sağlayacaktır.					
Özgüven	8. Yurt dışında hangi ülkede başarılı olma ihtimalimin yüksek olacağını biliyorum.					
	9. Yurt dışındaki ülkelerdeki yaşam koşullarını biliyorum.					
	10. Yurt dışındaki kariyerimde iletişim problemi yaşamam.					
	11. Yurt dışındaki kariyerimde yeni bir başlangıç yapmak kolay olacaktır.					

Açık Erişim Politikası

Bu eser Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.
<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.tr>